

Nieuws uit de Oudheidkamer

Nummer 30

Juli 2021

Adres : Boekenberg
Markt 40
3201CZ Spijkenisse

Openingstijden : dinsdag 11.00 - 16.00 uur
zaterdag 11.00 - 16.00 uur

Bankrekening : RegioBank NL81 RBRB 0920 0319 35
t.n.v. Vrienden van Spijkenisse
o.v.v. Oudheidkamer

Email : oudheidkamer-spijkenisse@hotmail.com

Redactie : Bert van Bodegom en Leen Riedijk

Nieuws uit de Oudheidkamer

De oudheidkamer is m.i.v. zaterdag 3 juli weer geopend, maar, zoals gebruikelijk in de maanden juli en augustus, alleen op zaterdagen van 11.00 tot 16.00 uur

Molenwei

In augustus 2007 is het door de gemeente Spijkenisse uitgegeven boek "Bouwend Spijkenisse" verschenen, geschreven en samengesteld door J. Horstink en H. de Kluijver. Daarin wordt door de bril van de architect gekeken naar de ontwikkeling van de architectuur van de gebouwde omgeving in de gemeente tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw. Gememoreerd wordt aan de buitengewoon snelle groei van Spijkenisse van een dorp met zo'n 3500 dorpingen in 1958 tot een plaats met 25.000 inwoners in 1970 en tenslotte tot drie keer zoveel in de 21ste eeuw. Voor deze sterk groeiende bevolking moest er in hoog tempo woningen gebouwd worden.

De kern van Spijkenisse bestond uit op dijken gelegen Voorstraat, Noordeinde en Nieuwstraat en een ring woningen rond de achter de dijken staande dorpskerk. De kerkring was verbonden met de Voorstraat door de Kerkstraat, waarvan de huidige Torenstraat het restant is.

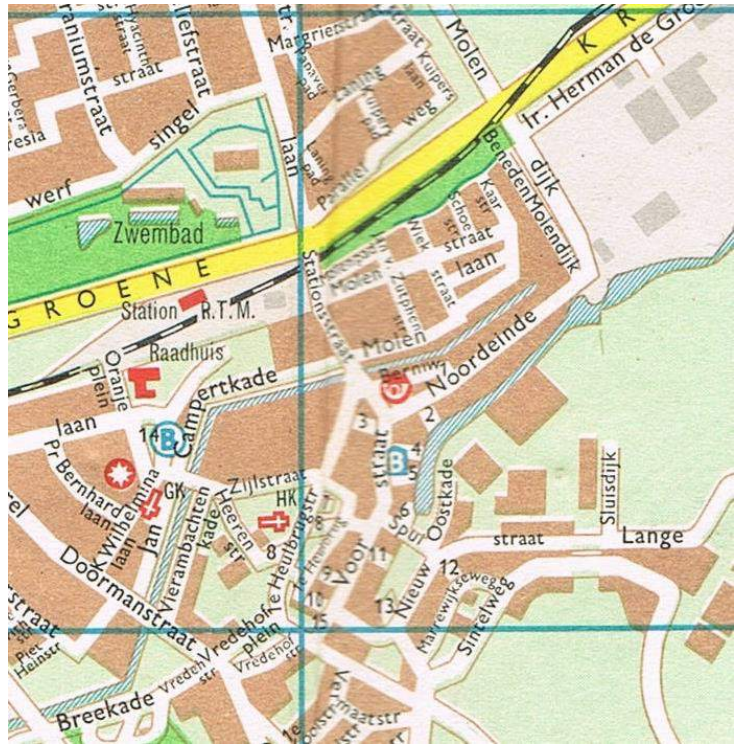
Rond 1910 werden de eerste eenvoudige huizen gebouwd buiten de dorpskern, aan de Kerkweg (tegenwoordig Karel Doormanstraat, Terpsingel en Hoogwerfsingel) en de Laning.

In 1916 bouwde van Bodegoms betonfabriek aan de Betonstraat (thans Nobelstraat) tien rijtjeshuizen en een vrijstaand huis met door de fabriek gefabriceerde betonblokken, een van de eerste experimenten van woningbouw met beton. Ook aan de Jan van Zutphenstraat, Stationsstraat en Zijlstraat werden eenvoudige huizen gebouwd. In 1921 werden aan de Noordrand van de Laning de eerste gemeentelijke woningwetwoningen in Spijkenisse gerealiseerd, elf blokken van twee woningen onder een kap.

Tijdens de twee wereldoorlogen (1914-1918 en 1940-1945) en de ertussen gelegen crisisjaren werd er weinig gebouwd. De eerste woningbouw in Spijkenisse na de tweede oorlog vond plaats rond 1950 in de Kooistraat, de Tuinstraat en in de Molenwei, volgens "Bouwend Spijkenisse" een buurtje met 80 woningen, gebouwd met rode bakstenen en dakpannen, volgens de inzichten van de Delftse School. Het werd ontworpen door het Rotterdamse architectenbureau MCA Meischke.

Van de eerste jaren van de Molenwei zijn recent negatieven beschikbaar gekomen van foto's gemaakt door Cors Kok (collectie Leen en Marijke Kok). Die worden in deze nieuwsbrief afgebeeld en toegelicht, gecombineerd met foto's van Cor Koornneef (uit de collectie van Adri Schipper-Koornneef en uit het Streekarchief Voorne-Putten) en foto's uit de collectie van de Oudheidkamer.

Foto 1. Plattegrond van deel van Spijkenisse waarop de Molenwei is te zien. De gele baan is de Groene Kruisweg, de groene baan eronder is de groenstrook langs de noordrand van de Molenwei.

De Molenwei wordt ruwweg in het noorden begrensd door de Groene Kruisweg, in het oosten door de Beneden Molendijk, in het zuiden door de Molenlaan (langs de Vierambachtenboezem) en in het westen door de Stationsstraat.

Voor de bouw van de huizen in de vroege vijftiger jaren stonden er al enkele: langs de boezem (9, volgens omnummeringstabel van 1 december 1948), in de Jan van Zutphenstraat (13 woningen), Molenpad (één pand) en de Wiekststraat (één pand), Op foto 2 is dat te zien.

Foto 2 Links. Gemaakt vanaf het kruispunt van de Groene Kruisweg en de Molendijk in de richting van de dorpskerk, dus diagonaal over de Molenwei.

Het rood/witte hek op de voorgrond vereist wat toelichting. Rijdend op de Groene Kruisweg vanaf Hoogvliet richting Spijkenisse moest ter hoogte van de Molendijk de tramrails overgestoken worden door een bocht naar rechts en daarna gelijk naar links te maken. Miste men die bocht naar rechts, dan reed men de Molendijk af en kwam men met een grote klap in de groenstrook onder aan de dijk terecht. Om de automobilist te waarschuwen voor deze bocht was dit hek geplaatst. Helemaal rechts op de foto is nog net een stukje van de tramrails en de tramdijk richting het station te zien. De tramrails liggen, voordat men die overgestoken was, rechts van de Groene Kruisweg. Op de voorgrond was vroeger een vuilnisbelt.

Foto 3 De Groene Kruisweg na het passeren van de tramrails. De rails liggen nu links van de weg. Rechts de Parallelweg.

De Molenwei wordt van west naar oost doorkruist door de Molenstraat. Ten noorden ervan loopt het Molenpad er deels parallel aan, ten zuiden ervan loopt de Molenlaan er evenwijdig aan. Jan van Zutphenstraat, Wiekstraat, Schoestraat en Kaarstraat staan er haaks op.

Foto 4. Rechts. Foto van de Molenwei van voor 1950, genomen vanaf het (begin van het) Molenpad in de richting van de boezem. In het centrum van de foto de (achter)ingang van de garage van G.

van Pelt aan de Molenstraat. De vooringang ligt aan de Molenlaan (aan de boezem).

Foto 5 Links. Foto genomen vanaf Stationsstraat/begin Molenpad, in de richting van de brug. Het meest linkse pand is het huidige dubbelpand, op Molenpad 9 en 11, de twee andere dubbelpanden staan op het eind van de Jan van Zutphenstraat (nummers 20 t/m 26)

Foto 6 Onder. Heiwerkzaamheden in de Molenstraat. De foto is genomen vanaf de Molendijk. Rechts vooraan is de Kaarstraat, de huizen achter de bouwkeet staan aan het begin van de Schoestraat, nummers 1,3 en 5. Links het laatste huis (nummer 44) van een rijtje van vier (44 t/m

50), achter de heistelling een rijtje van acht (nummers 20 t/m 34). Geheid wordt voor een rijtje van vier huizen, nummers 36 t/m 42. Tussen de heistelling en nummer 44 zijn huizen aan de Wiekstraat te zien. Aan het begin van de Molenstraat staan de bomen op de Stationsstraat langs het tramstation.

Foto 7 Boven, links. Begin van de Molenstraat, gezien vanaf de Stationsstraat
Foto 8 Boven, rechts. Begin van de Molenstraat, gezien vanuit de Molenstraat.

Op foto 7 staan we op de Stationsstraat kijkend naar de hoek van de Stationsstraat en de Molenstraat. Uiterst links zien we weer de garage van G. van Pelt en nog net de patatkraam, die beter te zien is op foto 8, Daarop staan we aan het begin van de Molenstraat en kijken we in de richting van de Stationsstraat. De patatkraam dateert van augustus 1958 blijktens een krantenknipsel uit die tijd.

Foto 9 Links. Krantenknipsel met bekendmaking van de opening van een "verkoopgelegenheid van frites, warme worstjes, etc.", ingericht door Jan Lugtenburg en Bert Koornneef.

Foto 10 Rechts Molenstraat kijkend in de richting van de Molendijk (1954). Rechts, de ingang van Garage G. van Pelt, dan een rijtje van vijf woningen (huidige nummers 2 t/m 10), links een rijtje van negen. De huizen verderop, met de nok haaks op de straat, staan aan de Jan van Zutphenstraat, aan het eind zien we de huizen aan het begin van de Wiek-, Schoe- en Kaarstraat.

Foto 11. Genomen op dezelfde plaats als foto 10, maar negen jaar later.

Behalve dat foto 11 een kleurenfoto is, valt op dat er op foto 10 nog niet één auto te zien is en op foto 11 nog maar een paar.

Foto 12 Gezicht op de huizen aan de Jan van Zutphenstraat (eind zeventiger jaren).

Het grasveld op foto 12 behoorde bij de boerderij van Arie Stehouwer die aan de Molenlaan (langs de boezem) op deze plaats stond. De boerderij is eind 1976 gesloopt. Arie Stehouwer heeft 54 jaar op de boerderij gewoond, dus in 1922 bestond het huis al. De schuur is in 1935 aan het huis gebouwd.

Achterop het weiland staat een stacaravan. Deze stond op het weiland en aan de Molenstraat. Direct na de oorlog waren dergelijke onderkomens een tijdelijke oplossing voor de heersende woningnood.

De Wiekstraat staat haaks op de Molenstraat en heeft een deel ten noorden ervan (foto 13) en een deel ten zuiden ervan (foto 14). Op foto 13 zijn op de achtergrond de tramdijk en huizen aan de parallelweg te zien. In het noordelijke deel van de Wiekstraat is een perkje, aanvankelijk met gras en wat struikjes op de kopse einden, een ideaal voetbalveldje voor de jeugd.

Foto 13 Links. Wiekstraat ten noorden van de Molenstraat in ca 1956.

Op foto 13 is geen auto te zien, op foto 14 één. Er was dus alle ruimte voor de jeugd om op straat te spelen.

Foto 14 Links. Wiekstraat ten zuiden van de Molenstraat in 1956.

De zuidelijke helft van de Wiekstraat grenst aan een pleintje, ook met een perkje, maar dan met struikjes. Dat pleintje heeft men Molenlaan genoemd.

Foto 15 Links. Molenlaan gezien vanuit de Wiekstraat. In het midden van de foto het dubbelpand van de machinist van het gemaal "De leeuw van Putten". De huizen aan de rechterkant staan langs de boezem, de achtertuinten van de huizen aan de linkerkant grenzen aan de achtertuinten van de Molenstraat.

Lopen we in gedachten in foto 15 naar de grote boom dan buigt de straat aan het einde naar links om uit te komen op het eind van de Molenstraat. We passeren dan een speeltuintje met een grote zandbak, wippen, schommels en klimtoestellen (Foto 16)

Foto 16 Boven. Speeltuintje aan einde van de Molenlaan

Op de achtergrond van foto 16 zien we de grote boom en het machinistenhuis van foto 15 weer terug.

Foto 17 Links. Gezicht op de Molenlaan en Wiekstraat.

Voor we de Molenlaan verlaten kijken we nog even om (zie foto 17)

Foto 18 Molenstraat. De fotograaf staat vrijwel op dezelfde plaats als toen hij foto 6 maakte, alleen nu niet op de Molendijk.

Het blokje met vier huizen dat op foto 6 nog ontbrak, is inmiddels gebouwd. Er is ter hoogte van de Schoestraat een slop vrijgelaten tussen de nummers 36 en 34.

Foto 19 Links. Schoestraat, gezien vanuit het slop tussen Molenstraat 36 en 34. Op de achtergrond de groenstrook, tramdijk en huizen op de Parallelweg.

Foto 20 Rechts. Dorpsomroeper Barend Smit in de Molenstraat ter hoogte van de Schoestraat.

Nu we de straten in de Molenwei in de vijftiger jaren in beeld hebben gebracht rest nog een blik te werpen op de (Molen)laan en het (Molen)pad en de Beneden Molendijk.

Een deel van de Molenlaan was al te zien op foto's 15 en 17.

Foto 21 Links. Begin van de Molenlaan langs de boezem (vanaf de eerste Heulbrug naar de Wiekstraat) (1949). Op de hoek Garage G. van Pelt, daar naast de zaal van het Leger des Heils Molenlaan 2).

Foto 22 Onder, links. De Molenlaan langs de boezem vanaf nummer 6. De boerderij van Stehouwer op nummer 12 (hoek met Jan van Zutphenstraat.).

Foto 23 Onder, rechts. Hoekpand Jan van Zutphenstraat, dan Molenlaan 14, 16 en 18.

Foto 22 en 23 met panden van voor 1950, genomen vanaf de Bermweg.

Foto 24 Molenpad. Ouders van Cor Koornneef voor hun huis Molenpad 5 in 1957.

Het pand in het midden van foto 24 is hetzelfde pand als dat links op foto 5, Molenpad 9 en 11. Rond 1957 zijn er vier panden bijgebouwd (nummers 1 t/m 7. Op de foto is nummer 7 in aanbouw.

Tenslotte een blik op de bebouwing van Beneden Molendijk.

Foto 25 Rechts. Beneden Molendijk met bebouwing van voor 1950. Gezien vanaf de Molendijk, kijkend in de richting van de Groene Kruisweg.

Foto 26 Onder. Beneden Molendijk met bebouwing van voor 1950. Gezien vanaf de Molendijk, kijkend in de richting van de molen.

